

Dominical

El Correo Gallego • 8/4/90 • Pág. 34

MANUEL MARIA

A festa do Amandi

Desde hai anos e esta parte da lexía entra en zozos de leiras e terras, adicadas aos seus produtos "típicos", desde o cozido, a festa do grelo ou a do caldo de ovos. Non está mal. Nada hai tan gustoso nesta vida como o beber e o comer e o "terraceo e multiplicádevos". O leirán lápota mimos. Póe ser vida unha vida sen alegría non se sentida ningún. Non comprendemos como se pode cultivar a anguria, o pastanado, o centor, a mala, leira horta de mastado vintoso e abundantes no mundo que vivamos. E sabemos que tamén nos mundos que se vivían e que terda se vivían.

Entre as primeiras festas da primavera galega contase a do "Vino de Amandi", que se celebra en Sober, no sul da provincia de Lugo, amparada pola sombra do monte Cabeza da Meda e pola música celada do Sil, trabado polo encoro do Santo Esteban. E celébrase o Domingo de Ramos. A esta está ben estollida, ao noso xeito. O Domingo de Ramos ten un linho incluído de misteriosa e música grega. E lembramos os pra nós inolvidables versos de Francis James:

*Domingo de Ramos...
Adeiras brancas,
almeiras,
saporueiras,
cansas,
cráminas,
goulas
van quibándose
dortadas
como paxaros.*

*A sombra das follas
as augas brancas
recóllense
daminquiat.*

*A onde vai Rostean?
se fosen
as sotas
das carameilas?*

Nesta paz da natureza, xa ser a son das frías pastores, a leira dos leiranos — non só eles — sober a Sober, que ningún excitemento debe significar subur de, pra ser ben coa sua gullina de olvea — símbolo da paz — ou de loureiro — símbolo de torquidade — na solapa da choquera, pra amitar co viño de Amandi. Hai quen sostén que o viño de Amandi non existe e que é somente unha leida. Os vellos filósofos distinguían moi ben entre os entes reais e os entes de razón. Pois que negan a existencia do Amandi este viño sería, pois, un ente de razón. Ante tal incredulidade, tan teimuda e pertinaz, só cabe unha proba. Que se

personen en Sober este Domingo de Ramos e despois de facer as tres castas carameilas, viñas deica Amandi, eso si, facendo antes unha obrigada parada en Ladeiras onde é o santuario do que nos chamamos Nosa Señora do Sil. Só así se estará en condicións de baizer dica Amandi, agachado na Ribeira, humilde, pobre e recatado, coa esa timidez que só dá a vela prosopos, ollando o quedo cristal do Sil, demantes elbe e curtiador, e como madurocen os seus vellos vitedos.

Amandi entrou na literatura galega da man do seríal Anxel Fole. O seu conto — un dos máximos máximos da fantasía do grande escritor luguesa — desenvólase "... alá na terra de Amandi...". Pra Anxel Fole era a "boa terra, se as hai, aquela de amandi. Moita sota, tan o viño daquela ribeira e non sen

motivo. Eu co do que é tan bon como a do Avia ou a do Queiruga. Creais sexa mitor".

Nós, sen entrar en disquisición se os vellos de Amandi son meliores ou peores que os deste ou aquela bisharia, afirmamos que son distintos. Cada viño é lilo da sua leira e res ponde aos gustos e as necesidades dos seus adeiros. Os Amandi — cada colleiteiro ten o seu viño — son bons pra repoeber forzas despois de subir aqueles costas pinas e pra acompañar nos mesmas sociedades, pechadas por moitos fornos, nas que o Sil é o seu teselador máximo. E tamén pra acompañar ao xarón de Castro Caldeas que, xuntamente co do Courel, Sarria, Dron e a Terra Chá son os meliores xaróns do noso país, agora criados a base de porcos de grana e de "miancos" industriais, perdendo o teito de sáñón.

Nós somos así parcos da Amandi. Desde que recibimos nestas terras de Lugo os Amandi fomos, con frecuencia, o noso sacramento, malamente cando tiñan ahera, co Monforte, oficina de viños Pedro e Catarina e o señor Pío Teatana, propietarios de viñas no propio parroquis de Amandi. Viños que eles cultivaban, con ciencia antiga e que logo despatchaban nos seus establecimentos montfortinos. Polo noso mal estas velhas e illadas tabernas xa son historia. A xuventude agora bebe cervexa. E o seu desgragado paladar é incapaz de entrar un bo viño, de apreciar as suas calas, os seus azúcares, o seu grado de acedume, tan propio das novas melancolías e as suas cores, o moito das noites inverniais ou o doerado dos ferrosísimos solozos setembrinos.

Temus que dicir que a nós, o Amandi, nos amadou, pra sempre, co budo romáico. Comenzando polo seu nome, latin puro, que designa a función máis noble e pura do ser humano: o amor. E segundo pola emocionalidade dos seus viños, don dos deuses, que os de Sober, se non queren empobrecer o mundo, teñen que conservar e mellorar. Que así sexa.

